

I.Habari kuhusu bidhaa

Mada ya 26b

**Jinsi ya kutumia
vifaa vya shamba**

JARIDA LA UHAKIKA

I. Habari kuhusu bidhaa

Mada ya 26b: Jinsi ya kutumia vifaa vya shamba

Vifaa vya shamba vinasaidia na ni muhimu sana vinapotumiwa vyema. Utumiaji usio sahihi wa vifaa hivi unaweza kusababisha majeraha kwa anayevitumia au kuharibika kwa vifaa au mimea.

1. Vifaa vya kutayarisha shamba/Kufyeka

Kifaa	Jinsi ya Kutumia	Onyo
Panga	Shika mpini kwa mkono mmoja halafu upembe ukiuelekeza upande wa chini ili kukata magugu, tete na matawi madogo.	Tumia kwa uangalifu. Bapa yaweza kusababisha majeraha makubwa. Fungia baada ya matumizi kwa sababu unaweza kutumiwa kana silaha hatari
Shoka	Weka mpini kwenye kichwa cha shoka. Shika mpini kwa mikono miwili halafu pembea ukiekeza upande wa chini ili kuchanja mbao na kukata chini miti.	Tumia kwa uangalifu. Bapa yaweza kusababisha majeraha makubwa. Fungia baada ya matumizi kwa sababu unaweza kutumiwa kana silaha hatari
Sululu	Weka mpini kwenye kichwa cha sululu. Shika mpini kwa mikono miwili halafu pembea ukielekeza upande wa chini ili kuchimba mashimo au mitaro na kukata vichaka.	Tumia kwa uangalifu. Bapa yaweza kusababisha majeraha makubwa. Fungia baada ya matumizi kwa sababu unaweza kutumiwa kana silaha hatari
Sepetu	Tumia mikono miwili kushika mpini. Tumia sepetu kulegeza udongo, kuchimba mashimo au kuchota mchanga. Tumia mguu kukikanyaga kichwa cha sepetu ili kukifinyilia udongoni	Tumia kwa uangalifu; inaweza kusababisha majeraha mabaya. Usitumie na miguu wazi
Rato	Tumia mikono miwili kushika mpini. Tumia rato kulegeza udongo. Tumia miguu kukanyaga	Tumia kwa uangalifu; inaweza kusababisha majeraha mabaya. Usitumie

	kwenye kichwa ili kukifinyilia udongoni.	na miguu wazi
--	--	---------------

2. Vifaa vya kuandaa udongo kwa upanzi

Jina la kifaa	Jinsi ya kutumia	Onyo
Plau ya kuvutwa na ng'ombe	Funga ngo'mbe na nira kwa plau. Mtu mmoja aongoze ng'ombe mbele, akivuta plau nyuma yake. Mtu mwingine ashike mikono ya plau na kuielekeza. Ulimi wa plau hukata na kufungua udongo.	Weka mbali na watoto. Linda ngo'mbe vyema kwa kuwapa maji na mapumziko wakati wa mchana
Plau ya diski ya kuvutwa na wanyama	Ni kama plau ya kuvutwa na ng'ombe	Ni kama plau ya kuvutwa na ng'ombe
Kifaa cha kulima udongo cha kuvutwa na wanyama	Ni kama plau ya kuvutwa na ng'ombe	Ni kama plau ya kuvutwa na ng'ombe

3. Vifaa vya Kupanda

Jina la kifaa	Jinsi ya kutumia	Onyo
Mashine ya kupandia inayovutwa na wanyama	Funga ng'ombe au punda na nira kwa kifaa hicho. Mtu mmoja aongoze ng'ombe au punda mbele, akivuta mashine hiyo nyuma yake. Mtu mwingine ashike mikono ya mashine ya kupandia na kuielekeza.	Hakikisha mbegu zimeachiliwa na mashine hiyo
Mashine ya kupandia (aina ya kusukumwa)	Jaza sehemu ya ndoo ya mbegu ya mashine hiyo na mbegu. Sukuma mashine mbele ukielekeza kwa laini.	Hakikisha mbegu zimeachiliwa na mashine hiyo
Kijiti cha mbegu cha kupanda	Beba mbegu kwa mfuko ukitembea. Tengeneza shimo udongoni ukitumia kijiti na uangushe mbegu moja ndani. Funika mbegu na udongo ukitumia miguu yako.	Kuwa mwangalifu ili usitengeneze shimo refu/lililoenda chini sana

4. Vifaa vya kuondoa magugu

Jina la kifaa	Jinsi ya Kutumia	Onyo
Jembe	Weka mpini kwenye kichwa cha jembe. Tumia mikono miwili	Tumia kwa uangalifu. Inaweza kusababisha

	kupembea ukielekeza upande wa chini ili kuchimba mashimo au kutoa magugu udongoni.	majeraha mabaya isipotumiwa kwa uangalifu
Jembe la kusukuma	Shika mpini na mikono miwili. Fanya mwendo wa kupeperusha na kichwa cha jembe juu au chini tu ya sakafu ya udongo. Hukata magugu kutoka kwa mizizi.	Tumia kwa uangalifu. Inaweza kusababisha majeraha mabaya isipotumiwa kwa uangalifu

5. Vifaa za Kuvuna

Jina la kifaa	Jinsi ya Kutumia	Onyo
Mundu	Shika kwa mkono mmoja. Kusanya ngano au mazao mengine kama hayo ukitumia mkono mwingine ili kufanya fungu. Weka bapa ya kukata ya mundu kwenye fungu na uvute kwa nguvu. Bapa itakata fungu hilo.	Tumia kwa uangalifu. Inaweza kusababisha majeraha mabaya isipotumiwa kwa uangalifu
Kisu cha miwa	Shika mkono/mpini wa kisu na ukate miwa	Tumia kwa uangalifu. Inaweza kusababisha majeraha mabaya isipotumiwa kwa uangalifu
Kifaa cha kubambatua mahindi	Toa bunzi ya mahindi ukitumia mikono kutoka kwenye mimea. Weka bunzi ya mahindi kwenye kifaa hicho halafu uzungushe mkono. Meno ya kifaa hicho itabambatua mahindi kutoka kwa bunzi.	Tumia kwa uangalifu. Inaweza kujeruhi vidole vya mkono

6. Vifaa vya Kusafirisha

Jina la kifaa	Jinsi ya kutumia	Onyo
Toroli	Weka mbolea, mbegu na mizigo mingine katika mahali pa kubebea. Shika mikono yote miwili ya toroli na uinue hadi gurudumu pekee ndilo libakie sakafuni na kusukuma toroli mbele	Usiweke mizigo kupita kiasi. Inaweza kusababisha majeraha mabaya kwa mgongo wa mtu anayesukuma.
Mkokoteni unaovutwa na	Funga ng'ombe ukitumia nira kwa mkokoteni. Weka mizigo kwa	Usiweke mizigo mingi kupita kiasi. Linda mnyama vyema

ng'ombe au wanyama wengine	mkokoteni na uongoze mnyama mbele. Mkokoteni utafuata	kwa kuupatia maji na mapumziko wakati wa mchana
Kitoroli cha kuvutwa na wanyama cha kuteleza juu ya theluji	Funga mnyama ukitumia nira kwenye toroli. Weka mizigo na uongoze mnyama mbele. Kitoroli kitafuata. Epuka maeneo yalio na mawe kwa sababu kitoroli kitakwama kwenye mawe.	Usiweke mizigo mingi kupita kiasi. Linda mnyama vyema kwa kuupatia maji na mapumziko wakati wa mchana

MWONGOZO

I. Habari kuhusu bidhaa

Mada ya 26b: Jinsi ya kutumia vifaa vya shamba

Vifaa vinavyohitajika:

- Ubao ulio na makaratasi
- Markers (1 nyeusi, 1 bluu, 1 kijani, 1 nyekundu)
- Kadi za rangi

Muda unaohitajika: Dakiki 45

Maandalizi:

- Karatasi ilio na kichwa: *Jinsi ya kutumia vifaa vya shamba*
- Vifaa vya shamba au picha zavifaa hivyo kutoka 30a
- Kadi za rangi zilizo na vifaa vya shamba vifuatavyo (kutoka kipindi cha 26a):
 - *Panga*
 - *Shoka*
 - *Sululu*
 - *Sepetu*
 - *Plau ya kuvutwa na ng'ombe*
 - *Kijiti cha mbegu cha kupanda*
 - *Jembe*
 - *Mundu*
 - *Mkokoteni unaovutwa na ng'ombe*
 - *Kitoroli cha kuvutwa na wanyama cha kuteleza juu ya theluji*

Mwanzo

- Usikivu:** Weka vifaa vya shamba mbele yako na uwakumbushe washiriki kwamba tumeangazia vifaa tofauti vya shamba katika kipindi kilichopita.
- Kichwa:** Waambie washiriki kichwa huku ukiwaonyesha karatasi ilio na kichwa: *Jinsi ya kutumia vifaa vya shamba*
- Kusadikika:** Elezea uzoefu wako katika kutumia vifaa vya shamba
- Malengo:** Kueleza jinsi ya kutumia vifaa vya shamba.
- Manufaa:** Ukiuzia wakulima vifaa hivi, unafaa uwe na uwezo wa kuwashauri wakulima jinsi ya kuvitumia. Kuwapa wateja habari hii kutahakikisha wanarejea kununua bidhaa kutoka kwa duka lako.
- Mwelekeo:** Katika kipindi hiki, tutaangazia tu vifaa vinavyotumika kila mara. Kutakuwa na habari za ziada pia katika makala watakaopewa washiriki.

Wasilisho

Ufafanuzi, Maonyesho, Mazoezi, na Mwongozo:

1. Gawanya washiriki katika vikundi kumi. Patia kila kikundi kifaa cha shamba kimoja au picha ya kifaa, pamoja na kadi ya rangi ilio na jina la kifaa hicho. Kila kikundi kijadili **jinsi ya kutumia** kifaa hicho na kujadili tena **onyo** katika matumizi ya kifaa

hicho. Baada ya majadiliano, kila kikundi **kionyeshe** jinsi ya kutumia kifaa hicho kwa washiriki wengine. Kubali muda wa majadiliano.

2. Anza **maonyesho**. Kwa kila onyesho, bandika kadi ya rangi ilio na jina la kifaa pamoja na picha ya kifaa hicho ukutani na halafu kikundi kionyeshe jinsi ya kutumia kifaa hicho. Uliza maoni na hoja zaidi kutoka kwa washiriki. Toa muhtasari wa maonyesho yaliofanywa na washiriki na uongeze mawazo yako. Uliza kikundi kilicho onyesha jinsi ya kutumia kifaa hicho kama kuna onyo lolote maalumu. Kariri onyo na uongeze mawazo kama inafaa.
3. Wacha kila kikundi kionyeshe jinsi ya kutumia kifaa chake.

Malizia

Muhtasari: Toa muhtasari ukirudia jinsi ya kutumia kila kifaa ambacho washiriki walionyesha jinsi ya kukitumia.

Maswali: Uliza washiriki umuhimu wa kutumia vifaa kwa njia inayostahili. Waulize ni kwa nini ni muhimu kwa wauza pembejeo za kilimo kushiriki habari hii na wateja wao wakulima. Uliza maagizo ya matumizi ya mbili au tatu kati ya vifaa vya shamba.

Hatua fuatilizi: Waambie washiriki kwamba wakati ujao, mteja anapokuja kwa duka lao kununua vifaa vya shamba, wanafaa wampatie habari kuhusu jinsi ya kutumia vifaa hivyo ili apate manufaa ya juu sana kutoka kwa vifaa hivyo.

Sambaza **makaratasi ya taarifa ya maelezo** kwa washiriki wote.